

EuroComRom – De zeven zeven:

Romaanse talen in een oogwenk leren lezen en begrijpen

Editiones EuroCom

uitgegeven door
Horst Günter Klein, Franz-Joseph Meißner,
Tilbert Didac Stegmann et Lew N. Zybatow

Vol. 27

Elisabeth van der Linden, Martin Berger,
Horst G. Klein, Tilbert D. Stegmann

EuroComRom – De zeven zeven:

Romaanse talen in een oogwenk leren lezen en begrijpen

Shaker Verlag · Aachen 2006

Die Deutsche Bibliothek - CIP-Einheitsaufnahme

EuroComRom – De zeven zeven: Romaanse talen in een oogwenk leren lezen en begrijpen / Elisabeth van der Linden, Martin Berger, Horst G. Klein, Tilbert D. Stegmann
Aachen: Shaker, 2006

(Editiones EuroCom, Bd. 27)

ISBN 3-8322-4916-8

ISBN 978-3-8322-4916-8

NE: Berger, Martin; Klein, Horst G.; Stegmann, Tilbert D.; Editiones EuroCom / 27

De methode EuroCom heeft in het jaar 1999 het
«Europese zegel voor innovatieve linguïstische projecten »
gekregen van het Oostenrijkse Ministerie voor Wetenschap en Verkeer

De Italiaanse versie van EuroComRom heeft in 2003 de
‘Premio per Studi sul Plurilinguismo’ gekregen van het
‘Centro Multilingue della Provincia Autonoma di Bologna’

© Elisabeth van der Linden, Martin Berger, Horst G. Klein, Tilbert D. Stegmann 2006.
Voor deze uitgave Shaker Verlag 2006.
Alle rechten gereserveerd.

EuroCom® is een gedeponeerd merk
Informatie over EuroCom in 12 talen op internet:
www.eurocomresearch.net

Gedrukt in Duitsland

ISBN 3-8322-4916-8

ISBN 978-3-8322-4916-8

ISSN 1439-7005

Dit boek kan ook als full text worden gedownload van de home page van uitgeverij Shaker Verlag.

Shaker Verlag GmbH · Postfach 101818 · D-52018 Aachen
Telefon: 0049 (0)2407 / 9596-0 · Fax: 02407 / 9596-9
Internet: www.shaker.de · e-mail: info@shaker.de

Inhoudsopgave

Voorwoord van de vertalers	7
1. Inleiding	9
1.1 De rijkdom en variëteit van de Europese talen	9
1.2 EuroCom veeltalig	9
1.3 Geen enkele vreemde taal is totaal onbekend terrein	10
1.4 De zeven zeven	11
1.5 De talen van de Romaanse familie	13
1.6 EuroCom als leerboek	13
1.7 Het leren van een taal en de rol van motivatie	14
1.8 De EuroCom- strategie	15
2. Het lezen van teksten	18
2.1 De strategie voor het kiezen van de eerste teksten	18
2.2 Wat men al weet voor men begint	18
2.3 Manieren van lezen	18
Een schematisch overzicht van de EuroCom-methode	20
2.4 Enkele experimentele teksten ter voorbereiding	21
2.4.1 Deductie in de moedertaal	21
2.4.2 Deductie in de Romaanse talen	21
2.4.3 De begrijpelijkheid van teksten	22
2.4.4 Het belang van de globale betekenis van een tekst	23
2.4.5 Deductie – een onmisbaar hulpmiddel	23
3. De zeven zeven	24
3.1 De eerste zeef: het internationale vocabulaire (IV)	24
3.2 De tweede zeef: het Pan-Romaanse vocabulaire (PR)	28
3.2.1 De 39 geheel Pan-Romaanse woorden	29
3.2.2 Pan-Romaanse woorden die in negen of meer Romaanse talen voorkomen (149 woorden)	30
3.2.3 Woorden die in nog acht Romaanse talen voorkomen	34
3.2.4 Woorden die nog in zeven talen voorkomen	36
3.2.5 Oefentekst	36
3.2.6 Woorden uit het late Latijn en uit de Germaanse talen	43
3.2.6.1 Pan-Romaanse woorden uit het late Latijn	44
3.2.6.2 Pan-Romaanse woorden uit de Germaanse talen	45
3.3 De derde zeef: klankcorrespondenties (KC)	46
3.3.1 Italiaans	49
3.3.2 Portugees	56
3.3.3 Roemeens	62
3.3.4 Catalaans	68
3.3.5 Spaans	74
3.3.6 Oefenteksten Sardisch en Occitaans	80
3.4 De vierde zeef: schrijfwijze en uitspraak (SU)	83
3.4.1 Schematisch overzicht	83
3.4.2 Slijtageplekken in de uitspraak	84
3.4.2.1 Palatalisering	84
3.4.2.2 Sonorisering	85
3.4.2.3 Assimilatie	85
3.4.2.4 Vocalisering van de <i>l</i>	86
3.4.2.5 Nasalisering	86

3.4.3	Uitspraak van de Romaanse talen	86
3.4.4	Oefenteksten: weersverwachting en horoscopen	87
3.4.4.1	Roemeens	87
3.4.4.2	Catalaans	88
3.4.4.3	Italiaans	90
3.4.4.4	Spaans	91
3.4.4.5	Portugees	92
3.5	De vijfde zeef: Pan-Romaanse woordvolgorde (PW)	95
3.5.1	De negen Pan-Romaanse basisvolgordes	95
3.5.2	Andere Pan-Romaanse syntactische constructies	96
3.5.3	Parallele oefentekst: Astérix	99
3.6	De zesde zeef: morfo-syntactische elementen (MS)	101
3.6.1	De lidwoorden	102
3.6.1.1	Het onbepaalde lidwoord	102
3.6.1.2	Het bepaalde lidwoord	102
3.6.2	Meervoudsvorming	103
3.6.3	Uitgang van bijvoeglijke naamwoorden	103
3.6.4	Naamvallen	104
3.6.5	Bijwoorden	104
3.6.6	Werkwoordsvervoegingen	105
3.6.7	Tijd en wijze	107
3.7	De zevende zeef: voorvoegsels en achtervoegsels (FX)	109
3.7.1	Lijst van meest voorkomende prefixen (voorvoegsels)	110
3.7.2	Lijst van meest voorkomende suffixen (achtervoegsels)	112
4.	Profielwoorden	115
4.1	Lijst van Romaanse profielwoorden	115
5.	Aanbevelingen voor oefenteksten voor optimale deductie	122
5.1	Aanbevolen oefenmateriaal	122
5.2	Een parallelle tekst: “le petit prince”	122
6.	Miniportretten per taal	129
6.1	Miniportret van het Frans	129
6.1.1	Geografische spreiding en aantal sprekers	129
6.1.2	Oorsprong en historische ontwikkeling	129
6.1.3	Karakteristieke eigenschappen van het Frans	131
6.2	Miniportret van het Italiaans	141
6.2.1	Geografische spreiding en aantal sprekers	141
6.2.2	Oorsprong en historische ontwikkeling	141
6.2.3	Dialectale diversiteit	142
6.2.4	Karakteristieke eigenschappen van het Italiaans	142
6.3	Miniportret van het Catalaans	152
6.3.1	Geografische spreiding en aantal sprekers	152
6.3.2	Oorsprong en historische ontwikkeling	152
6.3.3	Karakteristieke eigenschappen van het Catalaans	153
6.4	Miniportret van het Portugees	163
6.4.1	Geografische spreiding en aantal sprekers	163
6.4.2	Oorsprong en historische ontwikkeling	163
6.4.3	Karakteristieke eigenschappen van het Portugees	165
6.5	Miniportret van het Spaans	174
6.5.1	Geografische spreiding en aantal sprekers	174
6.5.2	Oorsprong en historische ontwikkeling	174

6.5.3	Karakteristieke eigenschappen van het Spaans	175
6.6	Miniportret van het Roemeens	183
6.6.1	Geografische spreiding en aantal sprekers	183
6.6.2	Oorsprong en historische ontwikkeling	183
6.6.3	Karakteristieke eigenschappen van het Roemeens	186
Appendix 1: Pan-Romaanse woorden die in minstens 5 talen voorkomen		196
Appendix 2: Lijst van gebruikte afkortingen		202
Appendix 3: Fonetische tekens en hun uitspraak		202

Voorwoord van de vertalers

Het leren van meer dan één vreemde taal wordt steeds noodzakelijker in ons Europa zonder grenzen. Hoewel het belang van het Engels als internationale taal niet ontkend kan worden, blijft het noodzakelijk – en verrijkend – om meerdere vreemde talen te beheersen. Maar zoals we allemaal weten, is het leren van een vreemde taal niet iets wat je in een achternamiddag doet: het kost tijd en moeite. De laatste jaren zijn er verschillende pogingen gedaan om methodes te ontwerpen die een leerder in staat stellen om in korte tijd en met zo weinig mogelijk moeite een of meerder vreemde talen te leren. Deze pogingen baseren zich in de eerste plaats op de – vaak onbewuste – kennis die vrijwel iedereen al heeft van zijn eigen taal en van andere talen en daarnaast op een serie strategieën die het makkelijker maken om een vreemde taal te leren begrijpen. Bijna al die pogingen hebben zich tot nu toe gericht op het Romaanse taalgebied. Dat is ook niet verwonderlijk. Immers, de Romaanse talen vertonen onderling veel gelijkenis door hun gemeenschappelijke Latijnse oorsprong en door de voortdurende invloed die het Latijn in de loop der eeuwen heeft uitgeoefend op alle Europese en dus ook de Romaanse talen, maar ook door de invloed die de talen onderling op elkaar hebben gehad. Te denken valt aan de invloed van het Italiaans op het Frans in de 16^e eeuw of aan de invloed van het Frans op het Roemeens in de negentiende eeuw.

EuroCom is een nieuwe loot aan deze stam, en wel een extra ambitieuze loot, aangezien het projectteam zich tot doel stelt om niet alleen een methode te ontwerpen voor de Romaanse talen (die methode is voltooid en vindt U in dit boek) maar om hetzelfde te doen voor de Germaanse en de Slavische talen, waar de gelijkenissen beduidend kleiner zijn dan bij de Romaanse. Het EuroComproject is een initiatief van Professor Horst Klein en Professor Tilbert Stegmann van de universiteit van Frankfurt. Het richtte zich dan ook in eerste instantie op een Duits publiek. Inmiddels zijn er echter versies van de methode verschenen voor het Engels, het Pools en voor verschillende Romaanse talen. Het spreekt voor zich dat het ‘leren lezen van de Romaanse talen in een oogwenk’, zoals de titel suggereert, makkelijker is voor mensen met een Romaanse moedertaal. Maar ook voor anderen is de EuroCom-methode geschikt. Nederlanders die naast hun moedertaal al een Romaanse taal beheersen, zullen sneller voortgang boeken dan degenen voor wie dat niet geldt. Maar ook het Engels, dat tegenwoordig toch door vrijwel iedere Nederlander tot op zekere hoogte wordt beheerst, kan veel hulp bieden in de EuroCom-benadering. Immers, meer dan de helft van de woorden van het Engels is van Romaanse oorsprong. De slag bij Hastings van 1066 hebben wij in onze geschiedenisboeken geleerd, maar niet iedereen weet dat het gevolg daarvan is geweest dat het Frans eeuwenlang de taal van het hof en de adel en dus ook van de school is geweest in wat nu Engeland is. Als gevolg daarvan heeft het Engels een enorm aantal woorden van Franse oorsprong. En daar kunnen wij weer van profiteren bij het leren van een Romaanse taal.

De ondertitel van dit boek: ‘de zeven zeven’, verwijst naar de aanpak van de EuroCom-methode, waarin zeven stappen worden gepresenteerd die allemaal hulpmiddelen zijn om een tekst te ontraadselen. De methode heeft niet de ambitie om traditionele leergangen te vervangen, het eerste doel is immers om de gebruiker teksten te leren lezen. Al doende echter zal de gebruiker ook meer actieve taalvaardigheid ontwikkelen. Hulpmiddelen daartoe worden hem ook aangereikt op de internet site van EuroComRom, www.eurocomrom.de of www.eurocomprehension.info. De methode is inmiddels met succes uitgeprobeerd in verschillende universiteiten in Duitsland, Oostenrijk en Spanje en heeft in 1999 de prijs voor innovatief onderwijs gekregen van het Oostenrijkse ministerie van Onderwijs.

Wij wensen U veel succes en genoeg bij het gebruik van de EuroCom-methode.

Elisabeth van der Linden

Martin Berger

Amsterdam, juli 2006